

МЕНЕДЖМЕНТ

УДК 658.15:330.131.5:637.5

Чикуркова А. Д.

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування,
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
Кам'янець-Подільський, Україна
E-mail: alladomanchuk@gmail.com
ORCID: 0000-0001-8867-4357

Добровольська Е. В.

кандидат економічних наук, доцент,
асистент кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування,
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
Кам'янець-Подільський, Україна
E-mail: dobrovolskaella@gmail.com
ORCID: 0000-0001-8965-7540

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ФУНКЦІОНУВАННЯ М'ЯСОПЕРЕРОБНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Анотація

Статтю присвячено проблемам забезпеченню управління ефективністю функціонування м'ясопереробного підприємства. Натепер управління ефективністю – це багатогранна проблема, яка потребує використання різних управлінських підходів. Визначено, що управління ефективністю діяльності підприємства являє собою цілеспрямоване оперативне регулювання діяльності за напрямками управління ефективністю для забезпечення відповідності фактичного стану підприємства заданим параметрам. Здійснюється порівняння ефективності та результативності управління ефективністю діяльності підприємства. Аналіз ефективності використання виробничо-фінансових ресурсів м'ясопереробного підприємства дозволив виявити та визначити особливості управління його ефективністю функціонування. Проте підприємство не позбавлено слабких сторін, як-от: зменшення ефективності використання матеріалів і основних засобів, перевищення темпів зростання сукупних витрат над темпами зростання сукупних доходів і значна невідповідність термінів погашення позашорської та кредиторської заборгованості. Слабкими сторонами виробничо-фінансової діяльності підприємства є зменшення ефективності використання основних засобів, підвищення ефекту виробничого левериджу та висока залежність від зовнішніх джерел фінансування. Проаналізованому підприємству властиві посилення витратного механізму, зниження ефективності використання оборотного капіталу, відсутність власних оборотних коштів для покриття запасів, поточна неплатоспроможність і значна залежність від позикового капіталу.

Доведено, що м'ясопереробна галузь є одним із провідних секторів країн із ринковою економікою, оскільки вирішує важливі проблеми як економічного, так і соціального характеру. Проведені дослідження за матеріалами Товариства з обмеженою відповідальністю «Верест» дали можливість виявити основні проблеми діяльності підприємства, що притаманні більшості переробних підприємств, серед них – низька здатність системи управління підприємством забезпечувати реалізацію основних функцій аналізу, прогнозування, планування. Установлено, що в Товаристві з обмеженою відповідальністю «Верест», як і в більшості підприємств, керівник одноосібно поєднує основні функції з управління ефективністю господарської діяльності підприємства. На прикладі конкретного підприємства напрацьовано низку заходів з управління ефективністю, які можуть бути використані іншими суб'єктами бізнесу.

Ключові слова: ефективність, управління, підприємство, управління ефективністю, м'ясопереробне підприємство, бізнес, конкурентоспроможність.

Вступ. В умовах економічної нестабільності перед керівництвом будь-якого суб'єкта господарювання постійно постає проблема підвищення ефективності своєї виробничо-фінансової діяльності. Адже лише висока ефективність може забезпечити конкурентоспроможність підприємства, його добробут і комерційний успіх.

Забезпечення ефективності діяльності є одним із головних завдань будь-якого підприємства. У сучасних умовах господарювання виконання цього завдання ускладнюється через вплив безлічі зовнішніх і внутрішніх чинників, що сприяють зростанню витрат і скороченню доходів підприємств. Керівництво підприємств потребує надійних методів та інструментів для протистояння цим негативним чинникам. Саме тому для забезпечення стійкого зростання ефективності наприкінці ХХ ст. й виник особливий розділ менеджменту організацій – управління ефективністю [1, с. 105].

Мета роботи. Метою статті є забезпечення управління ефективністю функціонування м'ясопереробного підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Управління ефективністю діяльності м'ясопереробного підприємства являє собою інтегрований підхід менеджменту, що об'єднує різні напрями діяльності, а саме: стратегію, управління персоналом, операційний менеджмент, планування, аналіз, облік і контроль, відповідні методи, моделі, системи та програмне забезпечення, що буде впливати на стійке зростання ефективності його діяльності. Управління ефективністю діяльності інтегроване в усі аспекти управління підприємством і процеси ухвалення рішень, поєднує всі напрями діяльності так, щоб воно було орієнтоване на досягнення найкращих результатів.

У сучасних умовах суттєвими проблемами, що стримують ефективний розвиток підприємств м'ясопереробної галузі, є: значна залежність від сільського господарства; сезонність виробництва та попиту на продукцію; неповне використання наявних виробничих потужностей унаслідок кризового стану сировинної бази; висока матеріаломісткість продукції; відсутність можливостей упровадження надбань науково-технічного прогресу у виробничий процес і високий рівень зношеності основних засобів.

З метою виявлення ключових напрямів управління ефективністю функціонування м'ясопереробного підприємства обов'язково необхідно здійснити аналіз динаміки показників, від яких безпосередньо залежить рівень ефективності їхньої діяльності. Проведення аналізу відповідних показників дозволяє на ранній стадії виявити сигнали негативних дій зовнішнього та внутрішнього середовища на рівень ефективності функціонування підприємства. Відсутність систематизованого спостереження за станом ринкової активності та стратегічного бачення перспектив розвитку підприємства часто змушує його керівництво стикатися із загрозою банкрутства [2, с. 166].

Відповідно до виробничо-фінансової діяльності суб'єкта господарювання значення цієї системи важко переоцінити, оскільки вчасне виявлення сигналів про позитивні та негативні тенденції в його розвитку з урахуванням тієї чи тієї ринкової ситуації дозволить запобігти кризовому стану й обрати оптимальні варіанти подальших стратегічних змін [3, с. 73].

З метою аналізу ефективності діяльності м'ясопереробного підприємства було обрано Товариство з обмеженою відповідальністю «Верест» Дунаєвського району Хмельницької області, яке спеціалізується на переробці м'яса.

Аналіз показників ефективності використання виробничих ресурсів дозволив виявити окремі закономірності в діяльності підприємства (табл. 1).

Таблиця 1. Динаміка показників ефективності виробничих ресурсів

Показники	Роки			Темп зростання, %	
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2022 р. до 2020 р.	2022 р. до 2021 р.
Фондоозброєність	103,54	117,18	113,57	109,7	96,9
Фондовіддача	4,665	5,427	8,168	175,1	150,5
Матеріаловіддача	18,681	19,450	20,0	107,1	102,8
Частка виробничо-технічного потенціалу у складі майна підприємства	0,182	0,154	0,297	163,5	192,7
Коефіцієнт співвідношення темпів зростання сукупних витрат підприємства до темпів зростання його сукупних доходів	1,031	0,960	0,992	96,2	103,3
Ефект виробничого левериджу	7,39	5,71	6,92	93,7	121,2

Так, за досліджуваний період спостерігається збільшення фондоозброєності. Найменше значення даного показника було у 2020 р. – 103,54 тис. грн. Проте максимальне значення озброєності основними засобами 1 працівника у 2021 р. 117,18 тис. грн., що на 13,2 % більше, ніж у 2020 р.

За аналізований період збільшилась ефективність використання основних засобів, проте збільшення фондоозброєності водночас супроводжувалося збільшенням їх віддачі із 4,665 тис. грн у 2020 р. до 8,168 тис. грн у 2022 р., тобто на 75,1 %.

Ефективність використання матеріальних ресурсів протягом 2020–2022 рр. покращилася. Ця тенденція підтверджується динамікою матеріаловіддачі. Так, у 2022 р. порівняно із 2021 р. матеріаловіддача на ТОВ «Верест» збільшилася на 2,8 % та досягла 20,0 грн.

Частка виробничо-технічного потенціалу у складі майна підприємства зростає. Проте її значення не змогли досягнути навіть 50 %, що свідчить про обмежені виробничі можливості підприємства.

У 2020–2022 рр. спостерігається поступове зниження коефіцієнта співвідношення темпів зростання сукупних витрат підприємства до темпів зростання його сукупних доходів, що свідчить про незначне підвищення ефективності управління витратним механізмом.

Протягом аналізованого періоду підприємству властиве збільшення виробничого левериджу (виробничого ризику) та підвищення рівня його ефекту. Так, максимальне значення ефекту виробничого левериджу було характерне у 2020 р. та досягло 7,39, тобто падіння чистої виручки від реалізації продукції на 1 % зумовить збільшення збитку на 7,39 %. Мінімальне значення цього показника 5,71 було у 2021 р. Це вказує на те, що незначна зміна в обсягах виробництва не призведе до істотної фінансової нестабільності.

Отже, за аналізований період ТОВ «Верест» ефективно використовувало наявні виробничі ресурси завдяки стабільній позитивній динаміці матеріаловіддачі, фондівіддачі та значної частки виробничого потенціалу у складі майна.

Для повного уявлення про результати роботи ТОВ «Верест» розглянемо його основні економічні показники. В основі аналізу фінансового стану підприємства лежить дослідження його економічного потенціалу. Він досліджується за двома аспектами: як сукупність майна, що перебуває в розпорядженні підприємства, та як загальна вартість джерел його фінансування.

Аналіз фінансово-економічних показників підприємства можна побачити в нижченаведеній таблиці 2.

Таблиця 2. Аналіз фінансового стану ТОВ «Верест»

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2022 р. від 2020 р.	
				±	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	179 206	246 748	397 983	218 777	у 2,2 рази
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн	38 415	45 468	48 723	10 308	126,8
Середньорічні залишки обігових коштів, тис. грн	28 596	44 334	64 358	35 762	у 2,3 рази
Середньорічна вартість активів, тис. грн	70 337	93 563	116 074	45 737	165,0
Середньорічна вартість власного капіталу, тис. грн	48 641	58 615	72 918	24 277	149,9
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	162 882	224 459	369 064	206 740	у 2,3 рази
Валовий прибуток (збиток), тис. грн	16 324	22 289	28 919	12 595	177,2
Чистий прибуток (збиток), тис. грн	3698	4889	4610	912	124,7
Рентабельність продукції, %	9,1	9,0	7,3	-1,8	-
Рентабельність власного капіталу, %	7,6	8,3	6,3	-1,3	-
Рентабельність активів, %	5,3	5,2	4,0	-1,3	-

Незважаючи на деякі складнощі ведення бізнесу та вплив негативних чинників, які мають місце у країні впродовж останніх років, підприємство нарощує обсяги реалізації продукції. Підтвердженням є зростання більше ніж удвічі виручки від реалізації продукції у 2022 р. порівняно із 2020 р. Що стосується середньорічної вартості основних засобів, то їхня вартість теж збільшилась на 26,8 %. Середньорічна вартість активів збільшилась на 45 737 тис. грн, власного капіталу – на 24 277 тис. грн. Через збільшення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) на 206 740 тис. грн валовий прибуток у звітному році відповідно збільшився на 12 595 тис. грн. І як результат – спостерігається значне збільшення чистого прибутку у звітному році – на 912 тис. грн.

Ю. Архангельський і О. Алексєєв [4, с. 65] зазначають, що ефективність роботи підприємства насамперед залежить від системи управління ним і здатності зазначеної системи забезпечити реалізацію таких її функцій, як аналіз, прогнозування, планування, оперативне регулювання, облік, контроль, стимулювання, організація управління. У бізнесі саме підприємець поєднує в собі декілька функцій, він є водночас менеджером, економістом, маркетингологом, фінансистом, юристом, має самостійно ухвалювати рішення з урахуванням кожної із перелічених ролей.

За допомогою табл. 3 спробуємо оцінити ефективність управління ТОВ «Верест».

Таблиця 3. Динаміка показників ефективності управління ТОВ «Верест»

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2022 р. від 2020 р.	
				±	%
1	2	3	4	5	6
Продуктивність праці, тис. грн/особу	14 358,4	16 571,2	9 805,4	-4553	68,3
Темпи зростання (зниження) продуктивності праці, %	100,00	115,41	68,29	-31,71	-
Фондоозброєність, тис. грн/особу	103,54	117,18	113,57	10,03	109,7

Закінчення таблиці 3

1	2	3	4	5	6
Темпи зростання (зниження) фондоозброєності, %	100,00	113,17	109,68	9,68	–
Результативність управління	1,000	0,078	0,042	–0,958	4,2
Питомі витрати на управління, %	41,02	15,62	8,45	–32,57	–
Ефективність управління	0,029	0,006	0,006	–0,023	20,2
Витрати на управління, динаміка, %	100	144,2	172,7	72,70	–
Витрати на управління на 1 грн обсягів продажу продукції, грн	0,004	0,003	0,003	–0,001	77,0
Витрати на управління на 1 грн основних і оборотних засобів, грн	0,028	0,021	0,021	–0,007	74,2
Витрати на управління на одного працівника, тис. грн/на особу	54,55	41,39	30,39	–24,16	55,7
Питома вага керівників у загальній чисельності працівників підприємства, %	20,0	10,53	6,45	–13,55	–
Питома вага витрат на управління в собівартості продукції, %	0,48	0,32	0,38	–0,10	–

Як видно з даних табл. 3, незважаючи на те, що витрати на управління в ТОВ «Верест» у 2021 р. порівняно із 2020 р. збільшилися на 44,2%, а у 2022 р. порівняно із 2020 р. – на 72,7%, ефективність управління знизилася, оскільки показник ефективності управління зменшився на 0,023 од. і перебуває на досить низькому рівні.

З позитивного боку, ефективність управління характеризується зменшенням на 13,55% частки керівників у загальній кількості працівників підприємства. Негативним є те, що підприємством не виконується основний закон економіки, оскільки темпи зростання продуктивності праці значно нижчі темпів росту фондоозброєності.

Специфіка діяльності м'ясопереробного підприємства потребує від керівництва високого професіоналізму в управлінні ефективністю, адже прорахунки можуть обернутися банкрутством [5]. Переконливим є й досвід перспективних підприємств, де, орієнтуючись на зростання вартості, жодне стратегічно значуще рішення не ухвалюється без активної участі фахівця з фінансового менеджменту [6]. Тому можемо зробити висновок, що здійснювати управлінський процес у цьому напрямі має фахівець із фінансового менеджменту із чітко окресленим колом посадових обов'язків. Дослідженнями встановлено, що фактично в ролі фінансового менеджера в ТОВ «Верест» виступають сам власник і частково бухгалтер. Рівень завантаженості першого зазвичай не дає йому змоги широко використовувати інструментарій фінансового менеджера, навіть базові функції прогнозування та бюджетування на згаданому підприємстві не виконуються або виконуються з неналежною увагою та за необґрунтованими методиками.

За допомогою одного з найбільш поширених і ефективних методів стратегічного аналізу – SWOT-аналізу – можна продіагностувати ресурси та можливості м'ясопереробних підприємств під впливом зовнішніх чинників, тобто здійснити аналіз стану та потенціалу розвитку м'ясопереробної промисловості, зокрема її сильних і слабких сторін, можливостей і загроз, з метою виділення основних причин незадовільної її роботи [7, с. 85].

Дослідження, здійснене за допомогою SWOT-аналізу, у поєднанні з іншими сучасними аналітичними методами, дозволяє генерувати широку гаму управлінських рішень для використання зовнішніх можливостей з урахуванням специфіки діяльності підприємства.

У табл. 4 наведені сильні та слабкі сторони м'ясопереробного підприємства, тобто переваги та недоліки, які його супроводжують під час виробничо-фінансової діяльності та характеризують чинники внутрішнього середовища. Від них прямо залежить ефективність використання всіх наявних у розпорядженні ресурсів, оскільки вони безпосередньо впливають на результативність функціонування відповідного підприємства.

Таблиця 4. SWOT-аналіз м'ясопереробного підприємства

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> – наявність природно-ресурсного потенціалу для розвитку сировинної бази; – послаблення витратного механізму м'ясопереробного підприємства; – висока інвестиційна привабливість галузі; – наявність значного виробничого потенціалу; – висока довіра споживача, віддання ним переваги харчовим продуктам вітчизняного виробництва; – широкий асортимент продукції; – відсутність реальної загрози появи нових товарозамінників у результаті «технологічних проривів» із причини традиційності виробництва в галузі. 	<ul style="list-style-type: none"> – невисокий термін зберігання та реалізації продукції; – сезонність виробництва та попиту на продукцію; – залежність від сільського господарства; – неповне використання наявних виробничих потужностей; – кризовий стан сировинної бази; – висока матеріаломісткість продукції; – високий рівень зносу основних виробничих засобів; – зниження ефективності використання виробничих і фінансових ресурсів; – неспроможність підприємства застосовувати сучасні системи контролю за якістю та безпекою продукції; – відсутність розвинутої дистрибуції та сильних вітчизняних брендів; – нерозвиненість виробничої та логістичної інфраструктур; – залежність від зовнішнього фінансування; – падіння рівня ділової активності та погіршення фінансового стану м'ясопереробного підприємства; – низький рівень упровадження та використання новітніх технологій організації виробництва продукції.

Закінчення таблиці 4

Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> – збільшення числа лояльних споживачів шляхом розширення кола інформування потенційних покупців; – інтенсивний розвиток науково-технічного прогресу; – розширення ринку збуту продукції; – підвищення рівня професійності кадрів; – розширення асортименту продукції; – удосконалення дилерської мережі; – підвищення попиту населення через скорочення імпорту м'ясної продукції; – полегшення доступу на зовнішні продовольчі ринки країн – членів СОТ; – збільшення прямих іноземних інвестицій у галузь, що сприятиме технологічному оновленню підприємств згідно зі світовими стандартами; – підвищення якості вітчизняної продукції завдяки конкуренції на ринку; – нарощування обсягів виробництва з урахуванням орієнтації на експорт; – інтеграційні процеси із суміжними галузями. 	<ul style="list-style-type: none"> – високий рівень конкуренції в галузі; – значна залежність цін від ситуації на ринку сільськогосподарської продукції; – залежність від купівельної спроможності населення; – зміна тенденцій попиту на м'ясну продукцію; – законодавче регулювання харчової промисловості, зокрема й м'ясопереробної галузі; – економічна ситуація у країні; – протекціоністська політика держав-імпортерів, пов'язана зі світовою продовольчою кризою; – нестабільність національної валюти; – зниження рівня захищеності внутрішнього продовольчого ринку; – можливість банкрутства м'ясопереробного підприємства через нестачу внутрішніх коштів на оновлення виробництва.

Так, до однієї з найвагоміших переваг м'ясопереробної галузі належить наявність природно-ресурсного потенціалу для розвитку сировинної бази.

За останні роки м'ясопереробному підприємству вдалося завоювати довіру вітчизняного споживача, який усе частіше віддає перевагу харчовим продуктам вітчизняного виробництва. Проте сезонність виробництва та попиту на продукцію, залежність від сільського господарства, висока матеріаломісткість продукції стримують інтенсивність розвитку м'ясопереробної галузі.

Можливості – це чинники зовнішнього середовища, використання яких може створити переваги м'ясопереробним підприємствам на ринку. Так, збільшення числа лояльних споживачів за допомогою розширення кола інформування потенційних покупців та підвищення якості вітчизняної продукції дозволить наростити частку ринку, отже, і прибутковість підприємств м'ясопереробної галузі. Інтенсивний розвиток науково-технічного прогресу та підвищення рівня професійності кадрів дадуть змогу підвищити ефективність функціонування підприємств м'ясопереробної галузі внаслідок зростання продуктивності праці робітників, віддачі основних засобів тощо. Поліпшення рівня життя населення дозволить придбавати йому все більше продукції м'ясопереробної галузі, що, у свою чергу, приведе до підвищення попиту на неї та зростання прибутковості м'ясопереробних підприємств.

Загрози – це чинники, які можуть потенційно погіршити стан підприємства на ринку. Так, зниження купівельної спроможності населення може зумовити зменшення попиту на м'ясну продукцію, падіння чистого доходу від її реалізації, отже, прибутковості функціонування м'ясопереробних підприємств. Зниження рівня захищеності внутрішнього продовольчого ринку може зумовити зменшення чистого доходу вітчизняних товаровиробників унаслідок переважання продукції імпортного походження.

Отже, за допомогою здійсненого SWOT-аналізу були виявлені слабкі місця у функціонуванні м'ясопереробного підприємства, систематизовані чинники, які характеризують вплив зовнішнього та внутрішнього середовища на ефективність їх діяльності з урахуванням галузевої специфіки.

Висновки. Отже, одним із найважливіших чинників функціонування та розвитку підприємства є управлінська діяльність, а вдало налагоджена робота всієї системи управління позитивно відображається на підвищенні ефективності господарського процесу.

Уважаємо, що система управління повинна бути націлена на збереження життєздатності виробничо-господарської системи як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі.

Тому результати дослідження є підґрунтям для визначення найбільш значущих чинників впливу на зміну прибутковості досліджуваного суб'єкта господарювання за допомогою аналізу та можуть бути використані для формування та вибору стратегій подальшого розвитку м'ясопереробного підприємства в напрямі підвищення рівня забезпечення управління для ефективності його функціонування.

Список використаних джерел

1. Лазарева Н. Про розуміння управління ефективності діяльності підприємства. *Економічний вісник Донбасу*. 2015. № 2 (40). С. 105–109.
2. Волчек Р. Зворотна вертикальна інтеграція як напрям стратегії розвитку харчопереробних підприємств Одеського регіону. *Збірник наукових праць. Серія «Економічні науки»*. Черкаси : ЧДТУ, 2007. Вип. 18. Ч. 2. С. 165–169.
3. Волчек Р. Канонічні кореляції як аналітичний інструмент управління фінансовим станом харчових підприємств. *Економіка агропромислового комплексу*. 2012. № 11. С. 72–81.
4. Архангельський Ю., Алексеев О. Про вибір форм власності в контексті економічної ефективності приватизації в Україні. *Економіка України*. 2005. № 1. С. 65–72.

5. Хоменко Т., Погребняк А. Напрями підвищення ефективності діяльності промислових підприємств. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*. 2014. № 11. С. 125–131.
6. Пальчук О., Гуцалюк О. Підходи до визначення поняття «технологія ефективного управління» діяльністю підприємства. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Серія «Економічні науки»*. 2015. № 19. С. 349–355.
7. Коляда А. SWOT-аналіз як аналітичний засіб підвищення ефективності функціонування м'ясопереробних підприємств. *Тенденції планування та реформування економіки в сучасних умовах* : збірник тез наукових робіт учасників Міжнародної науково-практичної конференції для студентів, аспірантів та молодих учених, м. Київ, 25–26 березня 2016 р. Київ : Аналітичний центр «Нова економіка», 2016. С. 85–86.
8. Кизенко О. Прогнозування напрямів розвитку підприємства з використанням програмних продуктів Business Intelligence. *Стратегія підприємства у постіндустріальній економіці* : монографія / за ред. А. Наливайка, О. Гребешкової. Київ : КНЕУ, 2019. С. 261–269.
9. Орликовський М., Трокоз Д. Новітні концепції управління ефективністю сучасних підприємств. *Ефективна економіка*. 2014. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3034>.
10. Потій В., Куліш Г. Система управління ефективністю діяльності підприємств, її особливості та проблеми застосування в Україні. *Економіка та управління*. 2017. С. 54–59.

Chykurkova A. D.

*Doctor of Economic Sciences, Professor,
Head of the Department of Management and Public Administration,
Higher Educational Institution "Podillia State University"
Kamianets-Podilskyi, Ukraine
E-mail: alladomanchuk@gmail.com
ORCID: 0000-0001-8867-4357*

Dobrovolska E. V.

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Assistant of the Department of Management and Public Administration,
Higher Educational Institution "Podillia State University"
Kamianets-Podilskyi, Ukraine
E-mail: dobrovolskaella@gmail.com
ORCID: 0000-0001-8965-7540*

ENSURING MANAGEMENT OF THE FUNCTIONING EFFICIENCY OF THE MEAT PROCESSING ENTERPRISE

Abstract

The article is devoted to the problems of ensuring the management of the efficiency of the meat processing enterprise. Today, performance management is a multifaceted problem that requires the use of various management approaches. It was determined that the management of the efficiency of the enterprise's activity is a purposeful operational regulation of activity in the areas of efficiency management to ensure compliance of the actual state of the enterprise with the specified parameters. A comparison of the efficiency and effectiveness of the management of the efficiency of the enterprise's activity is carried out. The analysis of the efficiency of the use of production and financial resources of the meat processing enterprise made it possible to identify and determine the peculiarities of the management of its effective functioning. However, the company is not without weaknesses, namely: a decrease in the efficiency of the use of materials and fixed assets, an excess of the growth rate of total costs over the growth rate of total income, and a significant discrepancy in the terms of repayment of receivables and payables. Weaknesses of the enterprise's production and financial activities are a decrease in the efficiency of the use of fixed assets, an increase in the effect of production leverage, and a high dependence on external sources of financing. The analyzed enterprise was characterized by a strengthening of the spending mechanism, a decrease in the efficiency of the use of working capital, a lack of own working capital to cover stocks, current insolvency and significant dependence on borrowed capital.

It has been proven that the meat processing industry is one of the leading sectors of countries with a market economy, as it solves important problems of both economic and social nature. The conducted research based on the materials of Verest LLC made it possible to identify the main problems of the enterprise, which are inherent in the vast majority of processing enterprises, among them is the low ability of the enterprise management system to ensure the implementation of the main functions of analysis, forecasting, and planning. It was established that in Verest LLP, as in most enterprises, the manager single-handedly combines the main functions of managing the efficiency of the enterprise's economic activity. On the example of a specific enterprise, a number of efficiency management measures have been developed that can be used by other business entities.

Key words: *efficiency, management, enterprise, efficiency management, meat processing enterprise, business, competitiveness.*

References

1. Lazareva, N.O. (2015). About understanding of the management of the effectiveness of the enterprise. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu*, № 2 (40), pp. 105–109 [in Ukrainian].
2. Volchek, R.N. (2007). Reverse vertical integration as a direction of the development strategy of food processing enterprises of the Odesa region. *Collection of scientific works. Series "Economic sciences"*. Cherkasy : ChDTU, 18, h. 2, pp. 165–169 [in Ukrainian].
3. Volchek, R.N. (2012). Canonical correlations as an analytical tool for managing the financial condition of food enterprises. *Ekonomika APK*, 11, pp. 72–81 [in Ukrainian].
4. Arkhanhelskyi Yu. (2005). Pro vybir form vlasnosti v konteksti ekonomichnoi efektyvnosti pryvatyzatsii v Ukraini [On the choice of forms of ownership in the context of economic efficiency of privatization in Ukraine]. *Economy of Ukraine*, № 1, pp. 65–72 [In Ukrainian].
5. Khomenko T.Yu. (2014). Pohrebniak A.Yu. Napria-mky pidvyschennia efektyvnosti diialnosti promyslovykh pidpriemstv [Directions for improving the efficiency of industrial enterprises]. *Economic Bulletin of NTUU "KPI"*, № 11, pp. 125–131 [in Ukrainian].
6. Palchuk O.V., Hutsaliuk O.M. (2015). Pidkhody do vyznachennia poniattia "tekhnohohia efektyvnoho upravlinnia" diialnistiu pidpriemstva [Approaches to the definition of "technology of effective management" of the enterprise]. *Naukovi pratsi Kirovohradskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu [Scientific works of Kirovograd National Technical University] Economic Sciences*, № 19, pp. 349–355 [in Ukrainian].
7. Koliada, A.L. (2016). SWOT analysis as an analytical tool for increasing the efficiency of the functioning of meat processing enterprises [Trends in planning and reforming the economy in modern conditions: a collection of abstracts of scientific works of participants of the International scientific and practical conference for students, postgraduates and young scientists] (Kyiv, March 25–26, 2016). Kyiv : Analytical Center "New Economy". Pp. 85–86 [in Ukrainian].
8. Kyzenko O.O. (2019). Prohnozuvannia napriamiv rozvytku pidpriemstva z vykorystanniam prohramnykh produktiv Business Intelligence [Forecasting the directions of enterprise development using Business Intelligence software products]. *Stratehiia pidpriemstva u postindustrialnii ekonomitsi*. Kyiv : KNEU, pp. 261–269 [in Ukrainian].
9. Orlykovskiy M.O., Trokoz D.I. (2014). Novitni koncepciji upravlinnja efektyvnistju suchasnykh pidpriemstv [Modern concepts of performance management of modern enterprises]. *Efektyvna ekonomika [An efficient economy]*, vol. 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3034>.
10. Potij V.Z., Kulish Gh.P. (2017). Systema upravlinnja efektyvnistju diialnosti pidpriemstv, jiji osoblyvosti ta problemy zastosuvannja v Ukraini [The system of management of efficiency of activity of enterprises, its features and problems of application in Ukraine]. *Ekonomika ta upravlinnja*, pp. 54–59 [in Ukrainian].